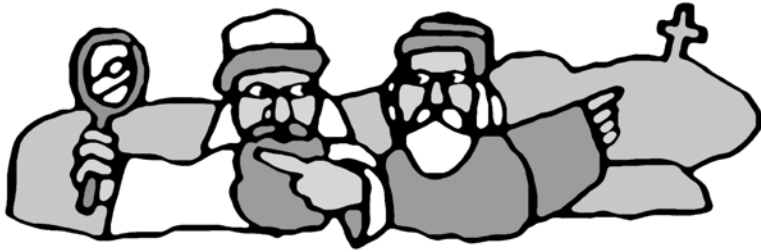

Ntoa

SABATHA THAPAMA

Bakeng sa Thuto ea beke ena, Bala:

Ba-Heb. 8:6, Matt. 19:17, Tšen. 12:17, Levitike 23, Liketso 15:1-29, Ba-Gal. 1:1-12.

Temana ea Khopolo:

“Hobane molao o neiloe ka Moshe, mohau le ‘nete li hlalhisitsoe ka Jesu Kreste” (Johanne 1:17).

Kereke ea pele bongata ba litho tsa eona e ne e le Ba-Juda ba neng ba sa nahana le ka motsotso hore ka ho amohela Mesia oa Ba-Juda, Jesu, ka tsela e itseng ba ne ba furalla tumelo ea bontat’a bona kapa litšepiso tsa selekane tseo Molimo a n’a li etselitse sechaba sa Hae. Kamoo ho leng kateng teng, ba ne ba nepile. Taba-taba ea balumeli ba pele ba Ba-Juda e ne e le hore na Ba-Juda ba lokela ho ba Bakreste ho amohela Jesu. Taba-taba ho ba bangata ba bona e ne e le hore na Balichaba ba lokela ho ba Ba-Juda pele ba ka amohela Kreste. E bile hamorao, lekhotleng la Jerusalem, ho bileng le karabo e tiileng. Ba ile ba etsa qeto ea hore ba se tšoenye Balichaba ka melao le melaoana e mengata. Ke hore, Balichaba ba ne ba sa hloke ho ba Ba-Juda pele ba ka amohela Jesu. Le har’a qeto eo, leha ho le joalo, baruti ba bang ba ‘na ba tsoela pele ho tlatsa likereke ka ho tiisa taba ea hore balumeli ba Balichaba ba hloka ho boloka melao le melaoana, e kenyeletsang le oa lebollo (ketso esa tlo etsa hore ho ba Mokreste e be ntho e khahlehang bakeng sa motho e moholo). Ke hore, ba ne ba nahana ho Balichaba bana, e le hore ba tle ba be le kabelo litšepisong tsa selekane, ba ne ba lokela ho bolokoa melao le melaoana e mengata eo ho neng ho ho lekanngoa hore ke tšoanelo hore motho e tle e be karolo ea sechaba sa Israele. E ne e le lintho li fe, ‘me li ne li lokela ho rarolloa joang?

**Ithute thuto ea beke ena ho lokisetsa Sabatha sa la 14 Mphalane.*

Selekane se Fetisang

Bala Ba-Heberu 8:6. Molaetsa ke o fe moo? Re utloisisa joang hore na “litšepiso tse fetisang” tsee ke li fe?

Mohlomong phapano mahareng a borapeli ba Testamente ea Khale le ba e Ncha ke taba ea hore mehla ea Testamente e Ncha e lelekelletsoe ka ho tla ha Mesia, Jesu oa Nazareth. O ne a romiloe ke Molimo ho ba Mopholosi. Batho ba ne ba sitoa ho iphapanyetsa Eena e be ba lebella ho bolokeha. Libe tsa bona li ne li tla tšoareloa feela ka tefelo eo a faneng ka eona. E ne e le feela ka ho neoa bophelo ba Hae bo phethehileng ba ka emang kapele ho Molimo ba se na suo. Ka mantsoe a mang, topollo e ne e le ka ho loka ha Jesu, e seng ho hong hosele. Bahalaleli ba Testamente ea Khale ba ne ba lebeletse lithohonolofatso tsa nakong ea Mesia le tšepiso ea pholoho. Linakong tsa Testamente e Ncha batho ba ile ba tobana le potso, A na ba tla amohela Jesu oa Nazareth eo Molimo o mo rommeng e le Mesia, Mopholosi oa bona? Haeba ba lumela ho Eena—ke hore, haeba ba mo amohela e le eo e neng e le Eena kannete ‘me ba itella Eena—ba ne ba tla bolokeha ka ho loka hoo a ba neang hona ntle ho tefo. Ka eona nako eo, tse hlokoang bakeng sa boitšoarō se ne se lutse se sa fetoha Testamenteng e Ncha, hobane li ne li thehiloe semelong sa Molimo le sa Krete. Kutlo molaong oa boitšoarō oa Molimo ke karolo ea Selekane se secha joalo feela ka sa khale.

Bala Matheu 19:17; Tšenolo 12:17; 14:12; le Jakobo 2:10, 11. Litemana tsee li re bolella eng ka molao oa boitšoarō Testamenteng e Ncha?

Ka nako e tšoanang, mophutho oohle oa meetlo le melao ea litšebeliso e neng e le ea Israele ka kotloloho—‘me e ne e tlamelletsoe ka botlalo Selekane sa Khale, ‘me kaofela ha eona e ne e supa ho Jesu le lefu la Hae le bosebeletsi ba Hae e le Moprista ea Phahameng—e ile ea felisoa, eaba ho qaloa tlhophiso e ncha, e neng e thehiloe holim’a “litšepiso tse fetisang.” E ‘ngoe ea maikemisetso a sehlooho a Pauloseosi bukeng ea Ba-Roma e ne e le ho thusa Ba-Juda le Balichaba ho utloisisa se neng se ameha phetohong ena ea ho tloha ho Bo-Juda ho ea ho Bokreste. Ho ne ho tla nka nako ho etsa phetoho ena. Ba-Juda ba bangata ba neng ba amohetse Jesu ba ne ba ntse ba so itokisetse lipheto ho tse kholo tse neng li e-tla.

Tse ling tsa litšepiso tseo u li ratang ka ho fetisisa tsa Bible ke li fe? U li kopa khafetsa ha kae? Ke khetho li fe tseo u li etsang tse ka emang tseleng ea hore litšepiso tsee li phethahale bophelong ba hau?

Melao le Melaoana ea Se-Juda

Ha nako e u lumela, pholletsa ka buka ea Levitike. (Mohlala, u shebe Levitike 12, 16, 23.) ho tla mehopolo e fe kelellong ea hau ha u ntse u bala melao le melaoana ee le litšebeliso? Hobaneng ha bongata ba tsona ho ne bo ke keng ba tseba ho lateloa nakong ea Testamente e Ncha?

Ho ea lokela hore re hlophise melao ea Testamente ea Khale ka mahlopho a fapaneng: (1) molao oa boitšoaro, (2) molao oa mahlabelo, (3) molao oa likamano, (4) melao ea puso le likahlolo, le (5) melao ea bophelo bo botle. Karolo ea mahlopho ana e iketselitsoe. Hantle ntle a mang a mahlopho ana a nyallana, 'me ho na le ho tsoakana ho ka lemohehang. Batho ba khale ba ne ba sa bone e arohane e bile e khetholohile.

Molao oa boitšoaro o akaretsoa ke Melao e Leshome (Exod. 20:1–17). Melao ena e akaretsoa sohle se hlokoang bakeng sa boitšoaro ba batho. Melao ena e leshome e thathiselletsoa melaong e mengata ea tsamaiso ea puso le likahlolo ka ho pharalla le libuka tse hlano tse qalang tsa Bibe. Ho thathiselletsa hona ho bontša se neng se boleloa ke ho boloka molao oa Molimo maemong a fapaneng. E meng e ho ke keng ha thoe ha e amehe ke melao ea phelisano. Le eona ena e itšetlehile holim'a molao oa boitšoaro. Ena e hlalosa kamano ea moahi le ba pusong le baahi hape le baahi ba bang. Li hlalosa likotlo tsa litlōlo tse fapaneng. Molao oa mahlabelo o ne o tsamaisa litšebeliso tsa sehalalelo, o hlalosa linyehelo tse fapaneng le maikarabelo a moahi ka mong. Ho hlalosa matsatsi a mekete a ea le poloko ea oona. Melao ea bophelo bo botle e tsoaka-tsoakana le melao e meng. Melao e amanang le ho se hloeke e hlalosa ho se hloeke ho latela litšebeliso tsa mahlabelo, empa e fetela pejana ho moo ho kenyeletsa litšiea tsa bohloeki le bophelo bo botle. Melao e buang ke lijo tse hloekileng le tse sa hloekang e bapisitsoe le ho talima sebopeho.

Leha Mo-Juda a ne a nahana haholo ka melao ena e pakana e le 'ngoe, e tsoa ho Molimo kaofela, e lokela hore e be o ne a ntse a e hlalohanya ka khetholoho ka kelellong. Melao e Leshome e ne e boletsoe ke Molimo ho batho ka kotloloho. Ena e ne e tla ba khetha e le ba bohlokoa-hlokoa. Melao e meng e ne e fetisitsoe ka Moshe. Litšebeliso tsa sehalalelo li ne li tla bolokoa ha feela sehalalelo se ntse se sebetsa. Melao ea likamano, bonyane karolong e kholo, e ne se sitsoa ho kenngoa tšebetsong kamor'a hore Ba-Juda ba lahleheloe ke boipuso ba bona 'me ba e-ba tlas'a puso ea sechaba se seng. Bongata ba melaoana ea mahlabelo e ne se e sitoa ho bolokoa kamor'a hore tempele e senyehe. Hape, kamor'a hore Mesia a fihle, bongata ba liriti li ne li kopane le tseo li neng li li tšoantša me e ne e se e sa hlokehe.

E le Moetlo oa Moshe

Bala Liketso 15:1. Ke taba e fe e ne baka khang? Hobaneng ha batho ba bang ba lokela ho lumela hore taba ee e n'e se ea sechaba sa Ba-Juda feela? Sheba Gen. 17:10.

Leha baapostola ba ile ba ikopanya le baruti le litho feela Antioke malekeng a neng a tletse boitelo ho hapela Krete meea, balumeli ba bang ba Ba-Juda ba tsoang Judea “ba lekhotla la Bafarisi” ba atleha ho hlalisa taba e ileng ea phakisa ho lebisa khohlanong e pharalletseng ka har'a kereke ‘me ea tlisa pherekano ho balumeli ba Balichaba. Litichere li ne li bua ka sebete hore e le hore motho a tle a bolokehe, o lokela ho bolla le ho boloka melao eohle ea mahlabelo. Ebile Ba-Juda ba ne ba ntse ba ikhantša ka litšebeliso tsa bona tse neng li hlophisitsoe ke Molimo, ‘me ba bangata ba neng ba sokolohetse tumelong ea Jesu ba ne b a ntse ba utloisisa hore kahobane Molimo o kil'a hlakisa mokhoa oa Ba-Juda oa ho rapela, ho ne ho se na monyetla oa hore a ka etsa phetoho ea mokhoa oo. Ba ne ba tsitlallela hore melao le litšebeliso tsa Ba-Juda li lokela ho kenyelletsoa litšebeliso tsa borapeli ba Bokreste. Ba ne ba lia ho utloisisa hore linyehelo tseo tsa mahlabelo li ne li supa ho lefu la Mor'a Motho, e leng moo seriti se ileng sa teana le se neng se tšoantšoa, ‘me kamor'a moo ea ba litšebeliso le mekete ea mahlabelo ea nakong ea Moshe ha e sa tlama.

Bala Liketso 15:2–12. Khang ee e ne e ka khaoloa joang?

“Ha a ntse a talimile ho Molimo bakeng sa tataiso, [Pauloseosi] o ne a sa ikemisetsa ho bona matla a beiloeng sehlopheng sa balumeli ba ikopantseng phuthehong ea kereke. O ne a utloa bohloki ba ho fana ka keletso, ‘me ha litaba tsa bohlokoa li hlaha, o ne a thabela ho li bea kapele ho kereke ‘me a ikopanye le baena ho batla bohlahe ho Molimo bakeng sa ho etsa qeto e nepahetseng.”—Ellen G. White, *The Liketso of the Apostles*, leq. 200. Ho ea thahasellisana hore Pauloseosi—ea neng a atisa ho bua ka pitso ea hae ea boporofeta le kamoo Jesu a ‘mitsitseng kateng ‘me a mo nea thomo ea hae—o ne a ikemiselitse ho sebetsa le litho tsa kereke. Ke hore, ho sa natse pitso ea hae, o ile a hlokomela hore ke karolo ea kereke ka botlalo ba eona ‘me o ne a hloka ho sebetsa le eona ka hoohle kamoo ho ka khonehang.

Katamelo ea hau ke e fe ho boetapele ba kereke? U na le tšebeliso-‘moho ha kae? Hobaneng ha tšebeliso-‘moho e le bohlokoa ha kaale? Re ne re ka sebetsa joang heaba e mong le e mong a ne a etsa feela seo a batlang ho se etsa, a itjarile kathy ho phutho ka bophara?

Balumeli ba Balichaba

Bala Liketso 15:5–29. Lekhotla le ile la fihlela qeto e fe, ‘me mabaka a bona e ne e le a fe?

Qeto e ne e le khahlanong le litseko tsa Ba-Juda. Batho bana ba ne ba tsitlallela hore balumeli ba Balichaba ba lokela ho bolla le ho boloka melao ea mahlabelo kaofela ha eona, le hore “melao ea Se-Jude le litšebetso tsa teng li kenelle litšebelatsong tsa borapeli ba Bokreste.”—Ellen G. White, *The Liketso of the Apostles*, leq. 189. Ho ea thahasellisa ha u hlokomela ho Liketso 15:10 tsela eo Petrose a hlalosa melao ena ea khale e le “joko” eo ba neng ba sitoa ho e jara. Na Morena ea thehileng melao eo o na ka e etsa hore e be joko ho sechaba sa Hae? Ha ho bonahale ho ne ho ka ba joalo. Empa, ha lilemo li ntse li feta, ba bang ba baetapele ka litloaelo tsa bona tsa puo ea molomo, ba ne ba fetoletse melao ho tlohela ho ba lithohonolofatso tseo e neng e reretsoe ho ba tsona ho fetoha meroalo. Lekhotla le ne le batla ho lopolla meroalong eo. Hlokomela hape, hore ho ne ho se na moo ho buang ka taba ea hore Balichaba ba se boloke Melao e Leshome. Ebile, a k’u nahane lekhotla le se le ba bolella hore ba se ke ba e-ja mali empa ho ea amohelana hore ba ka iphapanyetisa melao e khahlanong le bofebe kapa bobolai le tse tšoanang le tsona?

Ke melaoana e fe e neng e filoe balumeli ba Balichaba (Liketso 15:20, 29), ‘me hobaneng melao ee ka ho khetholoha?

Leha Ba-Juda ba ne ba sa lokela ho qobella Balichaba melaoana le litloaelo tsa bona, lekhotla le ne le batla ho netefatsa hore Balichaba ha ba etse lintho tse neng li tla bonahala li khopisa Ba-Juda ba neng ba ikopantse le bona ho Jesu. Baapostola le baholo, kahona, ba lumellana hore ba lae Balichaba ka lengolo hore ba tele tse hlabetsoeng melimo, le bofebe, le tse fenethiloeng, le mali. Ba bang ba re kahobane poloko ea Sabatha ha ea ka ea boleloa, ho lokela hore e be e ne e sa rereloa Balichaba (ehlile, ho ne ho sa buuo le ka melao e khahlanong le ho thetsa, le ho bolaea, kahona khang e joalo kea le feela).

Na ka litsela tse ling, e ka ba re belesa batho meroalo e sa hlokalang empa e le e tsoang litloaelong ho feta litaelong tsa Molimo? Haeba ho joalo, ke joang? U tle le mehologo ea hau sehlopheng ka Sabatha.

Pauloseosi le Ba-Galata

Leha keletso e ne e hlakile, ho na le ba neng ba ntse ba batla ho ea ka tsela ea bona 'me ba neng ba tsoela pele ho buella hore Balichaba ba boloke litloaelo le melao ea Se-Juda. Ho Pauloseosi taba ena e bile e kholo haholo; ke hore, e n'e se ho nganyisana ka lintlha tse nyane tsa tumelo. E n'e se fetohile ho hana evangeli ea Kreste ka boeona.

Bala Ba-Galata 1:1–12. Pauloseosi o bona taba eo a tobanang le eona Galatia e le e kholo ha kae? E lokela ho re bolella eng ka bohlokoa ba potso ee?

Joalo ka ha ho boletsoe pele, e ne e le boemo ba Galatia bo bileng le tšusumetso e kholo litabeng tsa lengolo la Ba-Roma. Lengolong la Ba-Roma, Pauloseosi o tsoela pele bopa 'moko-taba oa lengolo la Ba-Galata. Ba bang ba balumeli ba Ba-Juda ba ne ba tseka hore molao oo Molimo o ba neileng oona ka Moshe ke oa bohlokoa 'me o lokela ho bolokoa ke balumeli ba Balichaba. Pauloseosi o ne a leka ho bontša sebaka seo e leng sa oona sa 'nete le mosebetsi oa oona. O ne a sa batle hore batho bana ba fumane sebaka sa tšusumetso Roma joalo ka ha ho bile Galatia. Ke ho nolofatsa litaba ka ho tlola moeli hore ho ka botsoa hore na Pauloseosi o ne a bua ka molao oa mahlabelo kapa oa boitšoaro ho Ba-Galata le Ba-Roma. Ho ea ka nalane taba e ne e le hore na balumeli ba Balichaba ba lokela ho bolla le ho boloka molao oa Moshe. Lekhotla la Jerusalema le ne le se ntse le entse qeto ka taba ena, empa ba bang ba khetha ho hana qeto ea lona.

Ba bang ba bala bopaki mangolong a Pauloseosi ho Ba-Galata le Ba-Roma ba hore molao oa boitšoaro, Melao e Leshome (kapa, ha e le ka 'nete, molao oa bone), ha o sa tlamella ho Bakreste. Feela e le hore ba fositse moelelo oa mangolo ao, ba fositse moelelo oa nalane le litaba tseo Pauloseosi a n'a sebetsana le tsona. Joalo ka ha re tla bona, Pauloseosi, o ile a tiisa taba ea hore pholoho e fumaneha ka tumelo feela e seng ka ho boloka molao, esita le oona oa boitšoaro. Feela hoo ha se bolela ntho e tsoanang le hore molao oa boitšoaro ha oa lokela ho bolokoa. Poloko ea Melao e Leshome e ne e se eona taba mona; ba e fetolang taba ba mpa ba bala litaba tse ncha litemaneng tseo, tseo Pauloseosi a n'a sa sebetsane le tsona.

U arabela batho ba reng Sabatha ha e sa tlamella ho Bakreste joang? U ka bontša 'nete ea Sabatha joang ka tsela e sa nyenyefatseng botšepahi ba evangeli?

Mohopolo o tsoellang:

Bala Ellen G. White, “Mo-Juda le Molichaba,” maq. 188–192, 194–197; “Bokoenehi Galatia,” maq. 383–388, ho *The Liketso of the Apostles*; “Molao o Fuoeng Israele,” maq. 310–312; “Molao le Lilekane,” maq. 370–373, ho *Patriarchs and Prophets*; “Sechaba se Khethiloeng,” maq. 27–30, ho *The Desire of Ages*. Ha ho potang, kereke ea rona e tobana le linako tsa likhang le likhohlano. Empa ena ha se ntho e ncha. Satane esale a loantša kereke. Le matsatsing a ho qala a Bokreste, likhohlano le likhang li ‘nile tsa hlahella har’ a balumeli. ‘Me ho ne ho na le khang e ‘ngoe eo, haeba e n’e sa rarolloe, e ka be e timelitse Bokreste bonyenyane ba bona. “Ka tšusumetso ea baruti ba bohata ba neng ba hlahile har’ a balumeli Jerusalema, likarohano, thuto tse khehlohileng, le bofebe li ne li e-ja setsi ka sekhhahla se phahameng har’ a balumeli Galatia. Baruti bana ba bohata ba ne ba tsoakanya meetlo ea Se-Juda le linnete tsa evangeli. Ka ho se natse qeto ea lekhohla le akaretsang mane Jesuralema, ba ile ba qobella balumeli ba Balichaba ho boloka melao ea mahlabele.”—Ellen G. White, *The Liketso of the Apostles*, leq. 383.

Lipotso tsa Puisano:

1. Sehlopheng, buisanang ka potso ea ho qetela ea Laboraro. Ke ka tsela li fe kereke ea heno, kapa uena lapeng la hau kapa mohlomong uena ka sebele sa hau u ka belesang ba bang meroalo (kapa oa ipelesa) e sa hlokahaleng? Re ka hlokomela joang haeba re hlile re etsa lintho tsee? Kapa mohlomong re ka ba kotsing ea ho etsa ho fapaneng le hoo ka tsela e feteletseng? Ke hore, re ka hlokomela joang haeba re se re qhanolotse haholo mekhoeng ea rona ea bophelo le lipheho ho fihlela boemong boo maphelo a rona a sa bontšeng pitso e phahameng eo re nang le eona ho Krete?
2. Ke mabaka a fe ao batho ba bang ba a sebelisang ho bolela hore Melao e Leshome ha e sa tlamella ho Bakreste kajeno? Re araba mabaka ao joang? Hobaneng mabaka ao a fositse haholo, ‘me hobaneng makhetlo a mangata ba bangata ba fanang ka oona ba sa phele joalo ka ha e ka ba lumela hore Melao e Leshome ha e sa tlama?
3. Bala Ba-Galata 1:1-12 hape. Hlokomela kamoo Pauloseosi a sa beboleng, kamoo a tsitsiseng thutong, le kamoo a leng sehlahlo mabapi le kutloisiso ea hae ea evangeli. E re bolella eng mabapi le kamoo re lokelang ho ema re sa thekesele ka tse ling tsa litšiea tsa tumelo, haholo mengoaheng ea litumelo tse ngata le maikutlo a hore tumelo e amana le meetlo le bosehaba? See se bontša joang hore lithuto tse ling ha re ka ke ra li bebola ka tsela e fe kapa e fe?
4. Sehlopheng le buisane ka tse ling tsa lintho tse tlišitseng Nchafatso ea Boprostanta. Ke liphapano li fe tsa mantlha tse e-so ho rarolloe?

